

Ewa Czerwińska-Jakimiuk

OPINIE STUDENTEK DOTYCZĄCE PRZERYWANIA CIĄŻY. DONIESIENIE Z BADAŃ

Abstract

The purpose of this paper is to present the opinions of young women about the abortion in the early weeks of pregnancy. The research was carried out in Cracow (the Pedagogical University, the Malopolska Higher Vocational School) and this study concerned 170 female students at the age of 19 to 27 years. It turned out, that the female students permit termination of pregnancy in the following situations: danger to life or health of the woman, irreversible of fetal defects and the pregnancy, that is the result of the criminal act (incest, rape).

Key words: abortion, opinions, female students
Słowa kluczowe: aborcja, opinie studentek

WPROWADZENIE

Celem artykułu jest zaprezentowanie opinii młodych kobiet na temat aborcji. Problem dopuszczalności przerywania ciąży jest poruszany przez różne grupy społeczno-zawodowe, wśród nich są etycy, psycholodzy¹, lekarze, duchowni i politycy².

---

¹ Por. m.in. *Z zagadnień psychologii prokreacyjnej*, red. E. Bielawska-Batorowicz, D. Kornas-Biela, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1992; D. Kornas-Biela, *Wokół początków życia ludzkiego*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1993; N. Russo, B. Green, *Kobiety a zdrowie psychiczne*, [w:] *Kobiety i mężczyźni: odmienne spojrzenia na różnice*, red. B. Wojciszke, GWP, Gdańsk 2002, s. 335–340; *Aborcja w ujęciu prawa, medycyny i psychologii*, red. D. Franków, Wydaw. Akademii Podlaskiej, Siedlce 2005; *Aborcja: przyczyny, następstwa, terapia*, red. B. Chazan, W. Simon, Wrocław 2009; *Bioetyka Polska*, red. T. Biesaga, Kraków 2004.

² W Polsce temat aborcji stał się szeroko dyskutowanym problemem od 1956 r. 25 kwietnia 1956 roku (Dz.U. 1956, Nr 12, poz. 61; por. też: T. Pietrzykowski, *Etyczne problemy prawa*, Katowice 2005; P. Michałowska, *Opinie studentek na temat aborcji*, niepublikowana praca licencjacka, Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa, Kraków 2008) powstała ustawa, której celem według preambuły było: ochrona kobiet przed skutkami pokątnych zabiegów. Termin „spędzanie płodu” w nowej ustawie zastąpiono terminem „zabieg przerywania ciąży” oraz dokonano zmiany jeśli chodzi o dopuszczalność aborcji. I tak, zniesiono odpowiedzialność karną kobiet, rozszerzono listę warunków legalnego przerywania ciąży, tzn. m.in.:

W 1990 roku Senat pracował nad nowym projektem ustawy o ochronie dziecka poczętego. Według tego projektu dziecko ma zdolność prawną od momentu poczęcia, a administracja rządowa i samorządowa ma za zadanie wspierać wszystkich opiekujących się kobietami w ciąży. W tym projekcie kobieta nie podlega karze za usunięcie ciąży, natomiast sprawcy aktu przerywania ciąży grozi do 2 lat pozbawienia wolności (w przypadku dokonania wobec przyszłej matki przemocy, bezprawnej groźby lub podstępny akt przerywania ciąży kara pozbawienia wolności wynosi do 5 lat). Samorząd Lekarski uchwalił na Krajowym Zjeździe Lekarzy w 1991 roku Kodeks Etyki Lekarskiej, zgodnie z którym abortycja z przyczyn społecznych i z powodu gwałtu została uznana za niedopuszczalną, a możliwości jej dokonania ze względów medycznych zostały bardzo ograniczone³.

Po ponad trzech latach dyskusji i kilku projektach Sejm ostatecznie uchwalił ustawę o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, zwaną powszechnie ustawą antyaborcyjną. Sytuacja prawna dotycząca aborcji zmieniała się jeszcze dwukrotnie. W 1996 roku Sejm złagodził ustawę, zezwalając na aborcję z przyczyn społecznych. Jednak w 1997 roku w rezultacie decyzji Trybunału Konstytucyjnego Sejm ponownie zaostrzył ustawę, wycofując możliwość przerywania ciąży z przyczyn społecznych⁴. Ten stan prawny trwa do dnia dzisiejszego i jest w nim przyzwolenie na przerwanie ciąży w trzech następujących przypadkach:

---

wskazania medyczne (zagrożenie życia i zdrowia), społeczne („trudne warunki życiowe kobiety”). Legalnej aborcji można było dokonać pod warunkiem, że zabieg przeprowadzi lekarz, jednak zgoda na przerwanie ciąży musiała być wydana przez innego lekarza niż ten, który miał przeprowadzić zabieg. Ustawa z 1956 roku przewidywała konsekwencje prawne za nielegalne dokonanie aborcji, takie jak: za zmuszenie kobiety do przerywania ciąży — 5 lat pozbawienia wolności, za zgodą kobiety, lecz w sprzeczności z ustawą — 3 lat pozbawienia wolności, za udzielenie pomocy ciężarnej w dokonaniu zabiegu — 3 lata pozbawienia wolności. Jeśli natomiast w wyniku nielegalnego przerywania ciąży kobieta poniosła śmierć były stosowane przepisy odnoszące się do nieumyślnego spowodowania śmierci. Prymas Polski Stefan Wyszyński wezwał lekarzy i personel medyczny do wywarcia nacisku i wywołania protestu wobec tej ustawy. Część lekarzy przyłączyła się do protestu, ponieważ ze względów światopoglądowych, w tym religijnych, nie zgadzali się z nią oraz nie chcieli wykonywać jej postanowień. Jednak z raportu Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej wynikało, że tzw. podziemie aborcyjne dobrze funkcjonuje, a politycy są zdania, że powinno się zmniejszyć tempo przyrostu naturalnego. I tak, w 1959 roku wydano rozporządzenie do ustawy z 1956 roku, które dawało lekarzowi wydającemu opinie o dopuszczalności przerywania ciąży prawo do wykonania zabiegu. Następnie zrezygnowano z zaświadczeń o trudnej sytuacji materialnej, opierając się wyłącznie na ustnym oświadczeniu kobiety, iż jej sytuacja finansowa jest ciężka.

W latach siedemdziesiątych XX wieku wprowadzono do konstytucji zapis o ochronie macierzyństwa. W latach 80. (m.in. w związku ze zmianami w kodeksie karnym) można było zaobserwować następujące postawy — jedni chcieli utrzymać bezkarność kobiet, ale jednocześnie ograniczyć dopuszczalność przerywania ciąży do tzw. wąskich względów medycznych (dla ratowania życia lub wyeliminowania bardzo poważnego zagrożenia zdrowia), inni postulowali wzmocnienie ochrony życia poczętego poprzez wprowadzenie i wdrożenie nowych przepisów (szerszy zakres czynów zabronionych, tj. uszkodzenie płodu w łonie matki — umyślne bądź nieumyślne).

W latach 1981–1987 Kościół Rzymskokatolicki złożył wniosek do Sejmu o uchylenie ustawy z 1956 roku, Episkopat poparł ten wniosek i stał się on przedmiotem obrad Sejmowej Komisji Polityki Społecznej.

³ Dz. U. 1997, Nr 157, poz. 1040; por. też Dz. U. 1993, Nr 17, poz. 78; por. też: O. Nawrot, *Nienarodzony na ławie oskarżonych*, Toruń 2007; P. Michałowska, *Opinie studentek...*; M. Strzelecka, *Opinie studentek na temat aborcji*, niepublikowana praca licencjacka, Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków 2010.

⁴ Por. O. Nawrot, *Nienarodzony...*; P. Michałowska, *Opinie studentek...*; M. Strzelecka, *Opinie studentek...*

1. Jeśli ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety, co zostało stwierdzone przez lekarza innego niż ten, który dokonuje przerywania ciąży. Przerwanie ciąży dokonuje lekarz w szpitalu.
2. Jeśli badania prenatalne lub inne przesłanki medyczne wskazują na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu (stwierdzone przez lekarza innego niż ten, który dokonuje przerywania ciąży). Przerwanie ciąży dokonuje lekarz w szpitalu.
3. Jeśli zachodzi potwierdzone przez prokuratora podejrzenie, że ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego. Przerwanie ciąży jest w takiej sytuacji dopuszczalne, jeśli od początku ciąży upłynęło nie więcej niż 12 tygodni. Zaistnienie okoliczności uprawniających do przerywania ciąży stwierdza prokurator. Przerwanie ciąży może być w takim wypadku wykonane także w gabinecie prywatnym⁵.

POSTAWY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO WOBEC ABORCJI

Badania Centrum Badań Opinii Społecznej (CBOS) na temat opinii i postaw społeczeństwa polskiego na temat aborcji są przeprowadzane cyklicznie od lat dziewięćdziesiątych XX wieku i umożliwiają prześledzenie zmian w zakresie poglądów na ten temat z dłuższej perspektywy.

W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych XX wieku, kiedy zostały ograniczone warunki przerywania ciąży, poglądy społeczeństwa polskiego były bardziej restrykcyjne. Kiedy jednak Liga Polskich Rodzin złożyła w Sejmie projekt ustawy, który dotyczył zmian w konstytucji, mających na celu całkowite zakazanie aborcji, również w sytuacjach, które obecnie dopuszczają przerywanie ciąży, to wyniki badań wskazały na nieznaczne złagodzenie wcześniejszych opinii. I tak, 50% dorosłych Polaków zgadza się ze stwierdzeniem, że kobieta powinna mieć prawo sama decydować o losach swojej ciąży do jej 12. tygodnia. Nie zgadza się z tym natomiast 40% ankietowanych.

Zwolennicy prawa kobiet do przerywania ciąży stanowili większość w latach 1997–2005. Jednak sytuacja uległa zmianie w 2006 roku, gdy grupy zarówno zwolenników, jak i przeciwników były równoliczne i wynosiły 40%.

Od 1991 roku do stycznia 2005 roku można było zaobserwować zmiany w deklarowanych przez respondentów opiniach na temat przerywania ciąży. Wyrażały one aprobatę legalizacji aborcji (z ograniczeniami lub bez) i osiągnęły ponad 50%.

W 2006 roku nastąpiła zmiana proporcji, po raz pierwszy większością byli przeciwnicy przerywania ciąży. W 2007 roku zarówno przeciwnicy, jak i zwolennicy byli niemal równoliczni. Można więc stwierdzić, iż niemal powszechne było przekonanie, że aborcja powinna być dopuszczalna, gdy zagrożone jest życie (91%) i zdrowie kobiety (85%). Zdecydowana większość wyrażała pogląd, że prawo powinno zezwalać na przerywanie ciąży, gdy jest ona wynikiem czynu zabronionego (79%) oraz w sytuacji, gdy istnieje medycznie potwierdzona wada płodu, warunkująca urodzenie dziecka

---

⁵ Do przerywania ciąży potrzebna jest pisemna zgoda kobiety. W przypadku osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej wymagana jest pisemna zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Jeśli osoba ukończyła 13 lat wymagana jest zgoda Sądu Opiekunczego, a dziewczyna ma prawo do wyrażenia swojej opinii. Osoba ubezwłasnowolniona również powinna wyrazić swoją zgodę pisemnie — chyba, że nie pozwala jej na to stan zdrowia psychicznego.

upośledzonego (66%). Znacznie niższa akceptacja przerywania ciąży miała miejsce w sytuacjach spowodowanych tzw. przyczynami społecznymi. I tak, 34% respondentów deklaroowało pogląd, iż przerywanie ciąży powinno być legalne, gdy kobieta znajduje się w ciężkiej sytuacji materialnej, 30% — gdy dotyka ją ciężka sytuacja osobista, a 23% — gdy kobieta nie chce mieć dziecka.

W latach 1992–2007 nie uległy więc zmianie poglądy na temat dopuszczalności aborcji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia kobiety, w przypadku gdy ciąża jest wynikiem gwałtu lub kazirodztwa oraz w sytuacji możliwej wady płodu.

Zaostrzenie poglądów nastąpiło w 2006 roku, gdy większość społeczeństwa polskiego była przeciwna dopuszczalności przerywania ciąży przez kobiety znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Od 2002 roku natomiast uległy zaostrzeniu opinie na temat legalności aborcji w przypadku złej sytuacji osobistej kobiety oraz niechcianej ciąży. Należy jednak zwrócić uwagę na to, iż kumulacja tego zaostrzenia miała miejsce w roku 2006. Połowa Polaków wyrażała zgodę, żeby kobieta — jeśli tak zdecyduje — mogła mieć prawo do aborcji w pierwszych tygodniach ciąży, natomiast druga połowa uważała, że aborcja powinna być całkowicie zakazana, jednak z pewnymi wyjątkami, którymi są: zagrożenie życia kobiety oraz zagrożenie zdrowia kobiety. Wśród osób opowiadających się za prawną dopuszczalnością aborcji, ale z pewnymi ograniczeniami połowa deklarowała, że aborcja powinna być legalna, gdy kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej, niespełna połowa — gdy kobieta jest w trudnej sytuacji osobistej, a jedna trzecia — jeżeli kobieta nie chce mieć dziecka⁶. W roku 2007 natomiast więcej respondentów opowiedziało się za prawną dopuszczalnością przerywania ciąży w powyżej wymienionych przypadkach.

Obecnie — w sondażu przeprowadzonym w roku 2010 — tak samo jak w roku 2007 odsetki przeciwników i zwolenników przerywania ciąży są zbliżone, jednak w przeciwieństwie do lat ubiegłych zaznacza się przewaga osób deklaruujących poglądy antyaborcyjne⁷.

Zaznaczyć należy, iż opinie na temat przerywania ciąży w znacznym stopniu pozostają w związku z religijnością ankietowanych, deklarowanymi poglądami politycznymi oraz miejscem zamieszkania (pochodzenia). I tak, im bardziej badana osoba jest wierząca i praktykująca, tym bardziej neguje prawo kobiet do dobrowolnej aborcji. Osoby z poglądami lewicowymi natomiast częściej niż badani deklarujący orientację centrową lub prawicową wyrażają zgodę na to, aby kobieta miała prawo do podejmowania decyzji w sprawie ewentualnego przerwania ciąży. Mieszkańcy miast, zwłaszcza dużych, opowiadają się za przyznaniem kobietom tego prawa znacznie częściej niż osoby mieszkające na wsi.

---

⁶ Badanie CBOS — „Aktualne problemy i wydarzenia” (198), 2–5 listopada 2006 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=979), (oprac. W. Derczyński, CBOS BS/173/2006 — *Postawy wobec aborcji. Komunikat z badań*. Warszawa, listopad, 2006); „Aktualne problemy i wydarzenia” (208), 31 sierpnia — 4 września 2007 roku na grupie liczącej 844 osoby reprezentowanej próby losowej dorosłych mieszkańców Polski (oprac. M. Wenzel, CBOS BS/152/2007, *Opinie na temat aborcji. Komunikat z badań*. Warszawa, październik, 2007). Por. też: P. Michałowska, *Opinie studentek...*

⁷ Badanie CBOS — „Aktualne problemy i wydarzenia” (241), przeprowadzone w dniach 10–16 czerwca 2010 roku na liczącej 977 osób reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Polski (oprac. K. Kowalczyk, s. 2, CBOS BS/100/2010 — *Opinie na temat dopuszczalności aborcji, Komunikat z badań*, Warszawa, lipiec 2010). Por. też M. Strzelecka, *Opinie studentek...*

METODOLOGICZNE PODSTAWY BADAŃ

Głównym celem badań było poznanie opinii studentek na temat dopuszczalności przerywania ciąży w pierwszych jej tygodniach⁸.

Sformułowano dziewięć pytań badawczych:

1. Czy przerywanie ciąży w pierwszych jej tygodniach powinno być dozwolone?
2. Czy według badanych należy zmienić dotychczasowe prawo o przerywaniu ciąży w pierwszych jej tygodniach?
3. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy zagrożone jest życie kobiety?
4. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy zagrożone jest zdrowie kobiety?
5. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy ciąża jest wynikiem przestępstwa?
6. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone?
7. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy kobieta jest w ciężkiej sytuacji materialnej?
8. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy kobieta jest w ciężkiej sytuacji osobistej?
9. Czy aborcja powinna być dopuszczalna, gdy kobieta nie chce mieć dziecka?

W badaniach posłużono się kwestionariuszem ankiety skonstruowanym w oparciu o kwestionariusz W. Derczyńskiego, M. Wenzla, K. Kowalczuk, który jest wykorzystywany do badań opinii na temat przerywania ciąży, cyklicznie wykonywanych przez CBOS⁹. Badania przeprowadzono w Krakowie w Małopolskiej Wyższej Szkole Zawodowej na kierunku kosmetologia w 2008 roku i w roku 2010 w Uniwersytecie Pedagogicznym na następujących kierunkach: socjologia, pedagogika społeczno-opiekuńcza, stosunki międzynarodowe i filologia polska. Kryterium doboru próby badawczej była płeć, a udział w badaniach był anonimowy i dobrowolny. W ich wyniku otrzymano dane od 170 studentek¹⁰.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ

STRUKTURA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA BADANYCH

Analizując strukturę społeczno-demograficzną badanych uwzględniono: wiek, strukturę rodziny, miejsce zamieszkania (pochodzenia), stan cywilny, stosunek do religii oraz preferencje polityczne.

I tak, uzyskane w trakcie badań dane wskazują, że wiek studentek mieścił się w przedziale od 21. do 27. roku życia. Najwięcej z nich ukończyło 22 lata — 30 (42%) i 21 lat — 28 (40%) (MWSZ¹¹) oraz 21 lat — 25 (25%), 22 lata — 26 (26%) (UP¹²).

⁸ W badaniach tych nie analizowano istnienia związku pomiędzy deklarowanymi poglądami na temat aborcji a cechami społeczno-demograficznymi badanych.

⁹ www.cbos.pl; http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2007/K_152_07.PDF

¹⁰ Badania te przeprowadziły uczestniczki mojego seminarium licencjackiego w UP i MWSZ: p. Paulina Michałowska i p. Magdalena Strzelecka.

¹¹ Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla (obecnie: Małopolska Wyższa Szkoła im. J. Dietla).

¹² Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Znaczna część badanych pochodzi z dużego miasta — 25 (36%) (MWSZ) i 23 (23%) (UP), 29 (41%) (MWSZ) i 41 (41%) (UP) z małego miasta, a 16 (23%) (MWSZ) i 36 (36%) (UP) ze wsi. Większość respondentek, bo 65 (93%) (MWSZ) i 84 (84%) (UP) wychowywała się w rodzinach pełnych. Analizując stan cywilny (stan rodzinny) okazało się, iż stanu wolnego są 63 (90%) (MWSZ) i 53 (53%) (UP) studentki, 6% w obu uczelniach stanowią studentki zamężne, a 2 (3%) (MWSZ) i 41 (41%) (UP) zadeklarowało życie w konkubinacie. Wszystkie ankietowane są wierzące (w obu uczelniach przeważa wyznanie rzymskokatolickie — 97%), jednak nie wszystkie regularnie praktykują: 29 młodych kobiet (41%) (MWSZ) i 29 (29%) (UP) jest wierząca i regularnie praktykująca, a 28 (40%) (MWSZ) i 52 (52%) (UP) jest wierząca i nieregularnie praktykująca. Jeśli chodzi o preferencje polityczne, to największy procent badanych stanowią studentki, które nie interesują się polityką i którym trudno określić własne preferencje w tym zakresie: MWSZ — 27 (38%) i UP — 59 (59%), w dalszej kolejności w obu uczelniach najbliższe badanym studentkom są ugrupowania prawicowe: MWSZ — 21 (30%) i UP — 21 (21%).

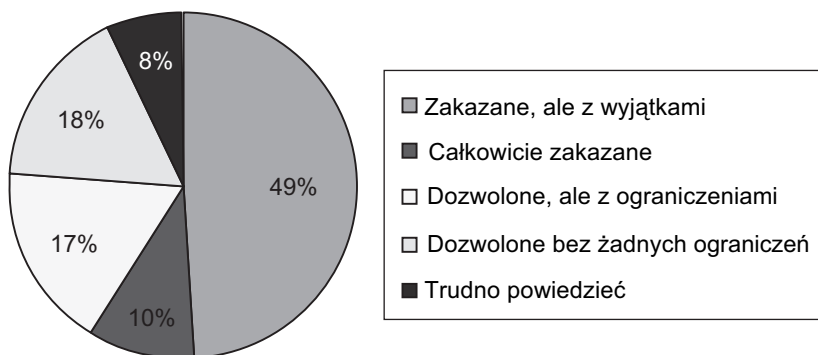
OPINIE NA TEMAT ABORCJI DEKLAROWANE PRZEZ BADANE STUDENTKI¹³

W pierwszej kolejności pytano badane o opinie na temat dopuszczalności aborcji w pierwszych tygodniach ciąży oraz zaostżenia lub złagodzenia prawa w tym zakresie.

I tak, wśród ankietowanych studentek przeważał pogląd o zakazie przerywania ciąży w pierwszych jej tygodniach, lecz z pewnymi wyjątkami — 49%. Dane ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży w pierwszych jej tygodniach

Źródło: opracowane na podstawie¹⁴.

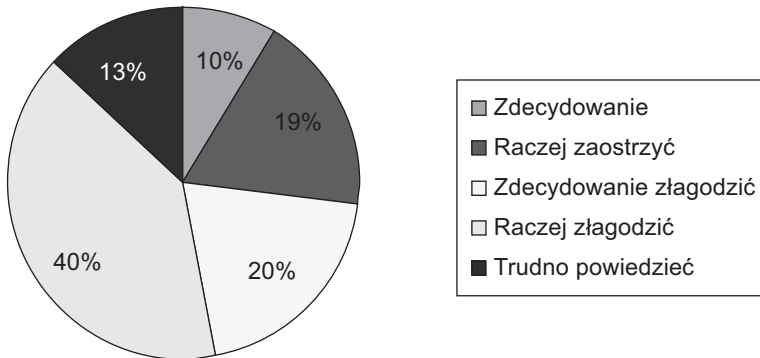
¹³ Ze względu na zbieżne (wręcz identyczne) podglądy badanych z obu szkół w tej części artykułu podano wyniki sumaryczne bez podziału na grupę studentek z UP i MWSZ.

¹⁴ Wszystkie wykresy w niniejszym artykule opracowano na podstawie danych zawartych w niepublikowanej pracy licencjackiej pisanej pod moim kierunkiem: P. Michałowska, *Opinie studentek...*; M. Strzelecka, *Opinie studentek...*

Najwięcej ankietowanych opowiedziało się za częściowym złagodzeniem prawa dotyczącego przerywania ciąży — 40%. Dane ilustruje wykres 2.

Wykres 2

Opinie badanych dotyczące zaostrzenia lub złagodzenia prawa o dopuszczalności przerywania ciąży

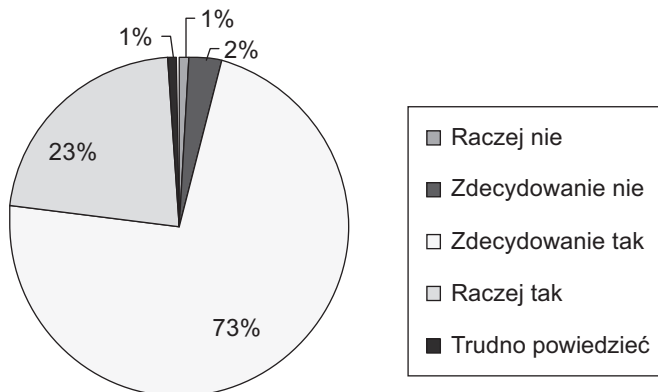

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie zaostrzyć*, *zdecydowanie złagodzić* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak zaostrzyć*, *tak złagodzić*.

W dalszej kolejności analizowano opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży w sytuacji zagrożenia życia kobiety. Większość ankietowanych — 73% opowiedziało się za zdecydowaną dopuszczalnością przerwania ciąży, gdy zagrożone jest życie matki, 23% uważa, iż raczej powinno się zezwolić na zabieg w powyższej sytuacji. Dane obrazuje poniższy wykres.

Wykres 3

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży w sytuacji zagrożenia życia kobiety

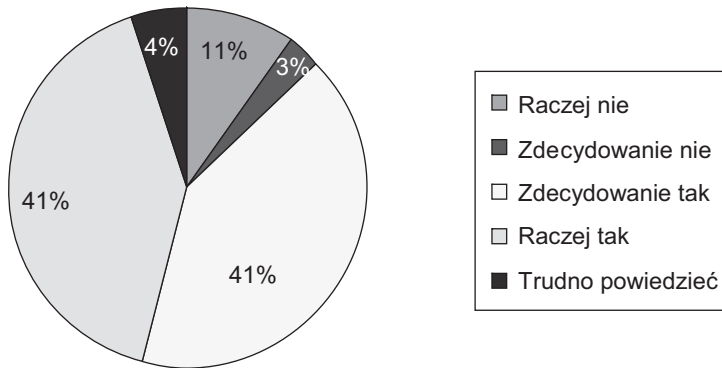

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

W przypadku zagrożenia zdrowia kobiety 41% badanych opowiedziało się za zdecydowaną dopuszczalnością przerwania ciąży oraz 41% respondentek uważało, że raczej należy zezwolić na aborcję w powyższej sytuacji. Dane zaprezentowano na wykresie 4.

Wykres 4

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży
w sytuacji zagrożenia zdrowia kobiety

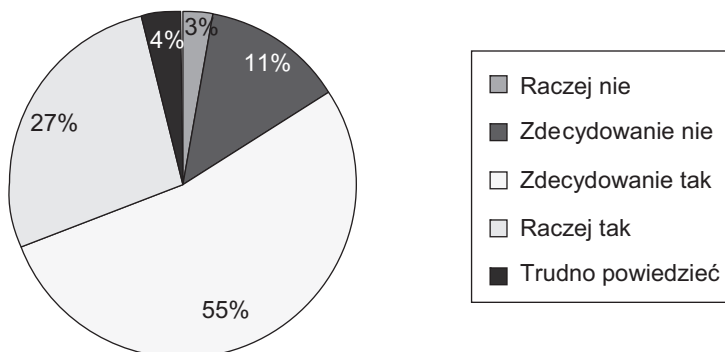

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

Następnie analizowano opinie badanych na temat przerywania ciąży, która powstała w wyniku czynu przestępczego. I tak, w przypadku gwałtu lub kazirodztwa większość — 55% badanych dopuszcza możliwość aborcji, a 27% raczej deklaruje na nią zgodę. Dane ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży,
gdy jest ona wynikiem czynu przestępczego

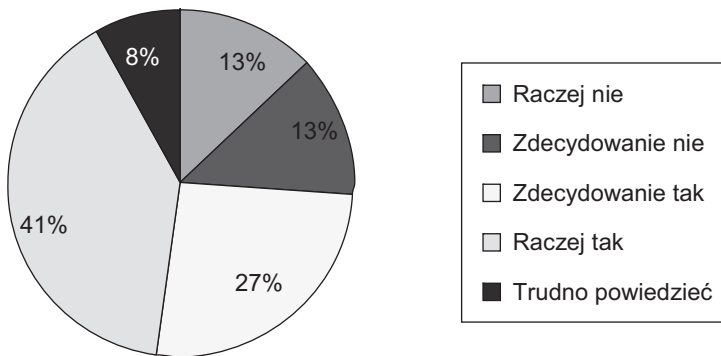
- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

W dalszej części pytano badane o opinie na temat dopuszczalności przerywania ciąży w sytuacji, gdy istnieje medycznie potwierdzone ryzyko urodzenia dziecka upośledzonego. I tak, w powyższym przypadku — 27% badanych wyraża zgodę na przerywanie ciąży, a 41% jest zdania, iż raczej powinno ono być dozwolone. Dane zamieszczono na wykresie 6.

Wykres 6

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży w przypadku, gdy istnieje potwierdzone ryzyko urodzenia dziecka upośledzonego

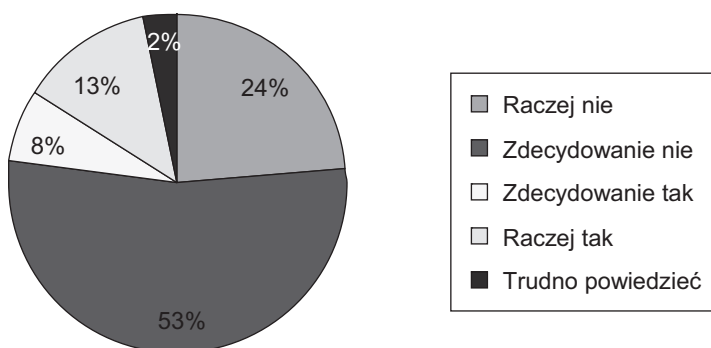

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

W dalszej kolejności analizowano opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży, gdy kobieta znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Większość respondentek — 53% nie zgadza się na aborcję w przypadku trudnej sytuacji materialnej kobiety, a 24% częściowo deklaruje swój sprzeciw. Wyniki prezentuje wykres 7.

Wykres 7

Opinie kobiet na temat dopuszczalności aborcji, gdy kobieta znajduje się w trudnej sytuacji materialnej

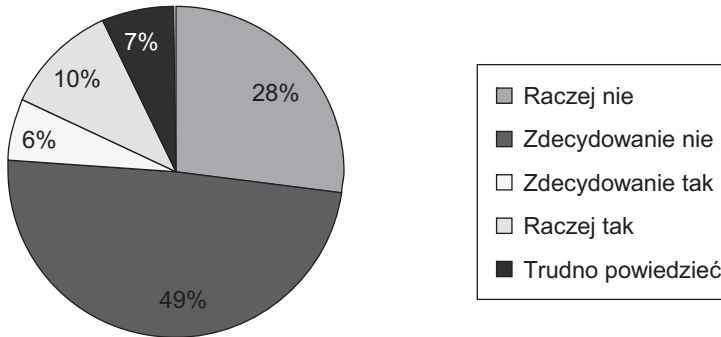

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

W przypadku ciężkiej sytuacji osobistej kobiety 49% ogółu badanych zdecydowanie nie zgadza się na przerwanie ciąży, a raczej nie wyraża na nie zgody 28%. Dane ilustruje wykres 8.

Wykres 8

Opinie kobiet na temat dopuszczalności przerywania ciąży,
gdy kobieta znajduje się w trudnej sytuacji osobistej

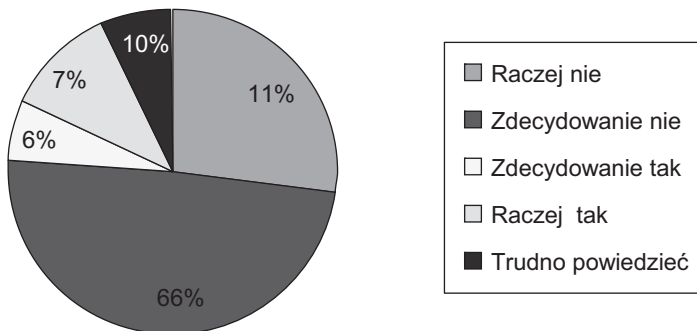
- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

Następnie analizowano poglądy badanych studentek na temat dopuszczalności przerywania ciąży w sytuacji, gdy kobieta nie chce mieć dziecka. I tak, na dobrowolne przerywanie ciąży w powyższej sytuacji zdecydowanie nie daje przyzwolenia 66% ogółu badanych, a 11% raczej nie zgadza się na taką możliwość.

Dane zamieszczono na poniższym wykresie.

Wykres 9

Opinie badanych na temat dopuszczalności przerywania ciąży,
w sytuacji gdy kobieta nie chce mieć dziecka

- w kwestionariuszu kategorie: *zdecydowanie tak*, *zdecydowanie nie* obejmowały również możliwość odpowiedzi respondentek — *tak*, *nie*.

PODSUMOWANIE

Podsumowując należy zaznaczyć, iż rezultaty badań pozwalają stwierdzić, że badane młode kobiety nie akceptują skrajnych poglądów — od całkowitego zakazu aborcji do aborcji na żądanie bez żadnych ograniczeń. Studentki skłonne są uznać przerwanie ciąży za dopuszczalne w następujących sytuacjach: zagrożenia życia kobiety, zagrożenia zdrowia kobiety, wad płodu oraz ciąży, która jest wynikiem czynu zabronionego.

Jeśli chodzi natomiast o propozycje dalszych badań w analizowanym obszarze, to przykładowo można sprawdzić istnienie zależności pomiędzy wybranymi cechami społeczno-demograficznymi a deklarowanymi poglądami na temat dopuszczalności przerywania ciąży. W powyższym kontekście wyłaniają się pytania-problemy o istnienie związku pomiędzy: poziomem religijności badanych, ich poglądami politycznymi (prawicowe, centrowe, lewicowe, brak poglądów), miejscem zamieszkania (pochodzenia — duże miasto, małe miasto, wieś), wiekiem, płcią, wykształceniem własnym i rodziców, strukturą rodziny, jej wielkością, oceną jej sytuacji materialnej, stanem cywilnym oraz wykonywanym zawodem — przede wszystkim lekarze (różnych specjalności) ze szczególnym uwzględnieniem ginekologów oraz średni personel medyczny (położne, pielęgniarki) a opiniami na temat dopuszczalności aborcji.

Ewa Czerwińska-Jakimiuk

THE OPINIONS OF THE FEMALE STUDENTS ON ABORTION.
THE RESEARCH REPORT

Summary

The main aim of the research is to know opinions of the female students on the acceptability of the abortion in the early weeks of pregnancy. The eight research questions were formulated. The study was conducted in Cracow (the Pedagogical University, the Malopolska Higher Vocational School) in 2008, 2010. The criterion for the selection of the research sample was sex. The participation in the study was anonymous and voluntary. The data were obtained from 170 female students, ages 19 to 27. The research results lead to the conclusion, that the young women surveyed do not accept the extreme views — from a total ban on abortion to abortion on demand without any restrictions. The female students permit termination of pregnancy in the following situations: danger to life or health of the woman, irreversible of fetal defects and the pregnancy, that is the result of the criminal act (incest, rape).